

Fiche: begrotingswetten

Versie 13 november 2018, Ministerie van Financiën, Begrotingszaken/BBH

Begrotingswetten (Begrotingsbeheersinstrument)

De jaarlijkse totstandkoming van begrotingswetten vormt voor de Staten-Generaal een belangrijke fase in de uitoefening van het budgetrecht. *Zie ook het 'Fiche budgetrecht'*. Begrotingswetten garanderen dat het parlement wordt betrokken bij de uitgaven en ontvangsten van het Rijk. De totstandkoming van begrotingswetten vormt tevens het startpunt van het begrotingsbeheer. In dit fiche worden de soorten begrotingswetten, de van toepassing zijnde relevante regelgeving en de actoren die bij de totstandkoming van de begrotingswetten zijn betrokken beschreven.

Artikel 105, eerste lid, van de Grondwet bepaalt dat de begrotingen *van de ontvangsten en uitgaven* bij de wet (in de vorm van een wet) worden vastgesteld en dat de begrotingen jaarlijks uiterlijk op de derde dinsdag in september worden ingediend bij de Staten-Generaal (artikel 65 van de Grondwet). Begrotingswetten zijn wetten waarmee de tabellen met de ramingen van de verplichtingen, de uitgaven en de ontvangsten van het Rijk (begrotingsstaten, bedoeld in artikel 2.5 van de CW 2016) voor een bepaald begrotingsjaar worden vastgesteld.

Tot de rijksbegroting behoren:

- a. de departementale begrotingen en
- b. de niet-departementale begrotingen (artikel 2.1, van de CW 2016).

De niet departementale begrotingen zijn:

- de begrotingen van de Hoge Colleges van Staat, zoals de Algemene Rekenkamer en de Staten-Generaal;
- begrotingen van de Nationale Schuld, de Koning, Koninkrijksrelaties;
- de programmabegrotingen (artikel 2.12 van de CW 2016)¹;
- de begrotingsfondsen (artikel 2.11 van de CW 2016).

Een begrotingsstaat wordt afzonderlijk bij wet vastgesteld. Als uitzondering hierop is het ook mogelijk om twee of meer begrotingsstaten waarvoor één vakminister verantwoordelijk is in één wet te laten vaststellen (zie artikel 2.3, tweede 2, van de CW 2016), zoals een departementale begrotingsstaat en de begrotingsstaat van een begrotingsfonds samen in één begrotingswet.

Een begrotingswetsvoorstel volgt de route van een gewoon wetsvoorstel, namelijk: interdepartementale voorbereiding, ministerraad, advisering door de Raad van State, vaststelling door het parlement (Tweede Kamer en de Eerste Kamer). Wijzigingen van de begrotingen volgen een iets andere route; de suppletioire begrotingen hoeven op basis van artikel 19 van de Wet op de Raad van State niet aan de Raad van State te worden voorgelegd. De suppletioire begrotingen worden niet behandeld in de ministerraad, tenzij in overleg tussen het vakdepartement en het ministerie van Financiën wordt besloten een specifiek suppletoir begrotingswetsvoorstel (bijvoorbeeld in verband met een belangrijk geschilpunt) wel voor te leggen aan de ministerraad. In beginsel worden alleen de concept-Voorjaarsnota en de concept-Najaarsnota in de ministerraad behandeld.

Een belangrijk onderscheid tussen een begrotingswet en andere wetten is dat begrotingswetten alleen betekenis hebben in het verkeer tussen regering en Staten-Generaal; burgers of bedrijven kunnen er geen rechten aan ontleen.

---

¹ Een programmabegroting is een aparte begroting voor de uitvoering van een specifiek beleidsprogramma door een minister zonder portefeuille.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

De totstandkoming van begrotingswetten verloopt op basis van de CW 2016 volgens een vast tijdschema dat verder is uitgewerkt in de Regeling begrotingsvoorschriften (RBV). De RBV regelt de data voor de indiening van de begrotingswetsvoorstellen, de suppletoire begrotingswetsvoorstellen bij het Ministerie van Financiën (afdeling Begrotingsbeheer, BBH) en de bijbehorende budgettaire nota's. Tevens bevat de RBV modellen voor het opstellen en de presentatie van de ontwerpbegrotingen, de suppletoire begrotingen ende jaarverslagen van de ministeries, begrotingsfondsen etc.

Tot het moment dat de regering de begrotingen die door het parlement zijn goedgekeurd heeft bekrachtigd wordt gesproken van begrotingswetsvoorstellen en ontwerpbegrotingen. Na de bekrachtiging door de regering wordt er gesproken over begrotingswetten of vastgestelde begrotingen.

De behandeling van de ontwerpbegroting kan, zolang over het begrotingswetsvoorstel nog niet is gestemd door de Tweede Kamer, leiden tot Nota's van wijziging (van de zijde van de regering) en/of amendementen (van de zijde van de Tweede Kamer).

De begrotingscyclus kent de volgende vier soorten begrotingswetsvoorstellen:

- Oorspronkelijke ontwerp begrotingswetsvoorstellen;
- Reguliere suppletoire begrotingswetsvoorstellen (begrotingswijzigingen; 1^e suppletoire begrotingen in het voorjaar en 2^e suppletoire begrotingen in het najaar);
- Slotwetten (slotverschillen op basis van artikel 2.30 van de CW 2016);
- Indien van toepassing: incidentele suppletoire begrotingswetsvoorstellen.

Deze begrotingsvoorstellen worden hieronder onder het kopje *'Relevante aspecten voor financiële beheersing en financieel beheer'* nader uitgewerkt.

Relevante regelgeving

Relevante rijksbreed geldende regelgeving, handleidingen, toetsingskaders en informatieve documenten e.d. zijn via Handboek (administratie, financiële informatie rijksoverheid (HAFIR) te raadplegen: <https://wettenpocket.overheid.nl/>

- Grondwet: artikel 105, eerste lid;
- Comptabiliteitswet 2016; artikelen 2.1, 2.2, 2.3, eerste en tweede lid, 2.5, 2.23 2.24, 2.26 en 2.40;
- Regeling Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV);
- Begrotingsregels².

Relevante aspecten voor financiële beheersing en financieel beheer

De belangrijkste aspecten voor het onderhavige onderwerp aankruisen en kort toelichten.

☐ Administratie	☒ Begrotingsbeheer
☐ Audit	☒ Begrotings- en verantwoordingsproces
☒ Autorisatie/budgetrecht	☐ Financieel beheer
☒ Beleidscontrol	☐ Materieelbeheer
☐ Beleidsuitvoering	☒ Ministeriële verantwoordelijkheid

Autorisatie/budgetrecht

Begrotingswetten zijn aan de goedkeuring (autorisatie) van het parlement onderhevig. Door het vaststellen van de (suppletoire) begrotingswetten autoriseert het parlement de regering tot het aangaan van financiële verplichtingen en het doen van uitgaven tot een bepaald maximum.

De autorisatie van de begrotingswetsvoorstellen door de Staten-Generaal betreft enkel de raming voor het komende jaar. Met het vaststellen van de begrotingswetsvoorstellen verlenen de Staten-Generaal aan de betrokken ministers autorisatie tot het doen van de in de begroting opgenomen 'maximum' uitgaven en verplichtingen (dus geen plicht tot uitgeven) voor het betreffende begrotingsjaar. De meerjarenramingen, opgenomen in de memorie van toelichting bij een

² Zie voor de begrotingsregels 2018-2022: <https://wettenpocket.overheid.nl/portal/0ff0f42b-2a70-45b7-a9c9-3b4253b292e7/weergeven>

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

begrotingswetsvoorstel worden niet geautoriseerd. De Nederlandse begrotingen kennen jaarlijkse (dus geen meerjarige) begrotingen (artikel 105 Grondwet).
Zie ook het 'fiche budgetrecht' en het 'fiche budgettaire nota's'.

Beleidscontrol

Begrotingen zijn een politiek verantwoordingsinstrument. Door middel van de begrotingen wordt jaarlijks het gehele beleid van de ministers aan de politieke toets van het parlement onderworpen. De begrotingen bevatten daartoe per begrotingsartikel informatie over de beoogde doelstellingen, de doelgroepen, de in te zetten beleidsinstrumenten, de tijdsplanning en de beschikbare of noodzakelijke budgetten voor het beleid.

Begrotingsbeheer

Begrotingen zijn een budgettair beheerinstrument. De begrotingswet als budgettair beheersinstrument houdt in dat de begrotingswet per begrotingsartikel – en via de toelichting vaak per onderdeel van een begrotingsartikel – aangeeft welke budgetten voor welke doelstellingen en instrumenten beschikbaar zijn (zie de tabellen *Budgettaire gevolgen van beleid* in de toelichtingen van de begrotingswetten). Bij de uitvoering van de begrotingswetten zijn de ministers aan die budgetten gebonden; het zijn maximumbedragen die op artikelniveau (artikel 2.3, derde lid, van de CW 2016) zonder medewerking van de Staten-Generaal niet mogen worden gewijzigd. De budgettaire beheersing wordt bereikt door elke begrotingswet jaarlijks met toepassing van de Begrotingsregels te binden aan een begrotingsplafond voor (het saldo van) de uitgaven en de niet-belastingontvangsten. Tijdens de uitvoering van de begrotingswet wordt dat plafond gerespecteerd. De plafonds van alle begrotingswetten tezamen bepalen met de belastingontvangsten het begrotingssaldo dat jaarlijks getoetst wordt aan het toegestane EMU-saldo.

Begrotings- en verantwoordingsproces

Begrotingswetsvoorstellen vormen samen met de bijbehorende budgettaire nota's een belangrijk onderdeel van het begrotings- en verantwoordingsproces. Het begrotingsproces bevat het opstellen van alle begrotingswetsvoorstellen, budgettaire nota's en de afstemming met de betrokken actoren. Begrotingsverantwoording bevat de fase van de uitvoering van de begroting aan de hand van de (suppletore) begrotingen en de budgettaire nota's. Door de Kamers tijdens en na afloop van het begrotingsjaar te informeren over het voorgenomen budgettaire, financiële beleid en over de uitvoering daarvan verantwoorden de ministers zich. Het begrotingsjaar wordt afgesloten met de dechargeverlening (artikel 2.40 CW2016) door de Staten-Generaal aan de hand van: de jaarverslagen, het Financieel jaarverslag van het Rijk, slotwetsvoorstellen en de Saldibalans van het Rijk per 31 december van dat begrotingsjaar.

Ministeriële verantwoordelijkheid

De ministeriële verantwoordelijkheid voor een begrotingswet komt tot uitdrukking door de ondertekening van de wet. Bij de indiening van een (suppletoir) begrotingswetsvoorstel ondertekent de betrokken minister daartoe de memorie van toelichting. Is de wet door de Staten-Generaal vastgesteld, dan ondertekent eerst de Koning de wet en daarna contrasigneert de minister de wet. Zijn er meer ministers bij een beleidsaangelegenheid betrokken – vaak is dan één minister beleidsverantwoordelijk en een andere minister geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk voor de beleidsuitvoering – dan worden de voor die beleidsaangelegenheid noodzakelijke middelen opgenomen in de begroting van de beleidsverantwoordelijke minister en in beginsel niet in de begroting van de beleidsuitvoerende minister. Bij begrotingsfondsen en programmabegrotingen kan het voorkomen dat meer dan één minister ondertekent; er zal dan sprake zijn van een beleidsmatige medebetrokkenheid dan wel van een medebetrokkenheid bij de bedrijfsvoering van de mede-ondertekenende minister.

Soorten begrotingswetsvoorstellen

1) Oorspronkelijke begrotingswetsvoorstellen

De begrotingswetsvoorstellen worden tegelijk met de Miljoenennota ingediend. Een begrotingswetsvoorstel (de ontwerpbegroting) bestaat uit het wetslichaam, met als bijlage daarbij een of enkele begrotingsstaten en een memorie van toelichting (MvT). Het wetslichaam bevat een aantal wetsartikelen die de vaststelling van de begrotingsstaat en de inwerkingtreding van de wet regelen. De MvT is onderdeel van het begrotingswetsvoorstel, maar maakt formeel geen deel van

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

de wet uit. De Kamers stemmen immers niet over de MvT. De MvT bestaat uit twee hoofdonderdelen: een toelichting bij de wetsartikelen (het wetslichaam) en een toelichting bij de begrotingsartikelen in de begrotingsstaten (begrotingstoelichting).

2) Reguliere suppletoire begrotingswetsvoorstellen (begrotingswijzigingen)

De door de Staten-Generaal vastgestelde oorspronkelijke begrotingswetten kunnen conform artikel 2.26 van de CW 2016 worden gewijzigd. Het begrotingsproces kent de volgende reguliere wijzigingen van de begrotingswetten:

1) de eerste suppletoire begrotingswetsvoorstellen, deze worden met de bijbehorende Voorjaarsnota uiterlijk op 1 juni van het begrotingsjaar ingediend. De eerste suppletoire begrotingswetten wijzigen de oorspronkelijk vastgestelde begrotingswetten en sluiten dus hierop aan;

2) de tweede suppletoire begrotingswetsvoorstellen, deze worden met de bijbehorende Najaarsnota uiterlijk op 1 december van het begrotingsjaar ingediend. De tweede suppletoire begrotingswetten sluiten aan bij de gewijzigde begrotingen.

De maximumbedragen zijn gekoppeld aan de begrotingsartikelen. Met het vaststellen van de begrotingswetsvoorstellen verlenen de Staten-Generaal aan de betrokken ministers autorisatie tot het doen van de in de begroting opgenomen 'maximum' uitgaven en verplichtingen (dus geen plicht tot uitgeven) voor het betreffende begrotingsjaar.

3) Slotwetsvoorstellen

De slotwetsvoorstellen worden overeenkomstig artikel 2.30 (slotverschillen) van de CW 2016 opgesteld en worden samen met de departementale jaarverslagen en het Financieel Jaarverslag van het Rijk (artikel 2.35 CW van de 2016) aangeboden. Per begrotingswet wordt jaarlijks een slotwet opgesteld. Slotwetsvoorstellen bevatten de stand van de vastgestelde oorspronkelijke begrotingen, de mutaties van de eerste, tweede en eventuele incidentele suppletoire begrotingen, de realisaties in het begrotingsjaar, de slotwetverschillen aan het eind van het begrotingsjaar.

De Slotwet is uitsluitend bedoeld voor het verwerken van beleidsarme begrotingswijzigingen, zoals de mutaties van boekhoudkundige aard, mutaties voortvloeiend uit controlebevindingen en exogene uitvoeringsmutaties die niet in de tweede suppletoire begroting konden worden verwerkt. De Slotwet mag dus geen beleidsmatige mutaties bevatten. Voor beleidsmatige mutaties is namelijk altijd autorisatie vooraf noodzakelijk.

Mochten er in de periode november tot en met december van het begrotingsjaar, nadat het tweede suppletoire begrotingswetsvoorstel samenhangende met de Najaarsnota, bij de Tweede Kamer is ingediend, nog beleidsmatige of politiek relevante mutaties optreden, dan worden die mutaties zo spoedig mogelijk bij Nota van wijziging in het tweede suppletoire begrotingswetsvoorstel verwerkt. Mocht dat, gelet op de stand van de behandeling door de Tweede Kamer van die suppletoire begroting, niet meer mogelijk zijn, omdat de begroting al door de Tweede Kamer is goedgekeurd en al bij de Eerste Kamer ligt, dan worden die beleidsmatige mutaties zo spoedig mogelijk via de Minister van Financiën bij brief aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer gemeld. Artikel 2.28 CW 2016 schrijft voor dat deze zogenoemde veegbrief uiterlijk drie dagen voor het kerstreces van de Tweede Kamer naar beide Kamers moet worden gestuurd. Op deze wijze wordt recht gedaan aan het budgetrecht van het parlement. In die brief wordt ook aangegeven dat de betrokken beleidsmatige wijziging alsnog formeel in de slotwet zal worden verwerkt. Wanneer deze briefprocedure niet wordt toegepast, bestaat het risico dat de betrokken uitgaven als onrechtmatig worden aangemerkt. Het is belangrijk dat deze incidentele begrotingswijzigingen tijdig voorgelegd worden aan de Staten-Generaal.

De Slotwetsvoorstellen worden in beginsel jaarlijks op de derde woensdag van mei - na afloop van het begrotingsjaar aan de Tweede Kamer aangeboden (2.39 van de CW 2016).

4) Incidentele suppletoire begrotingswetsvoorstellen

Naast de reguliere wijzigingen van de begrotingswetten kent de praktijk ook sporadisch een incidentele begrotingwetswijziging. Er is hier sprake van als er bijvoorbeeld tussen de ontwerp-begrotingswet en de tweede suppletoire begrotingswet een extra suppletoire begrotingswetsvoorstel wordt ingediend.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

Incidentele begrotingswetswijzigingen kunnen bijvoorbeeld voortkomen uit onverwachte grote of bijzondere beleidswijzigingen die meer geld gaan kosten dan in de begroting voor het beleid is geraamd, zoals bij aanschaf van twee schilderijen van Rembrandt door het kabinet. Het betreft beleidswijzigingen die niet kunnen wachten tot de besluitvorming over de reguliere suppletoire wetten. Deze incidentele begrotingswetsvoorstellen worden, net zoals alle begrotingswetsvoorstellen, voor de uitvoering van deze beleidswijziging, via de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer ter goedkeuring voorgelegd, zodat deze de mogelijkheid hebben daarop te reageren. In het incidentele begrotingswetsvoorstel worden de redenen en de consequenties van deze beleidsaanpassing toegelicht. Een voorbeeld van incidentele begrotingswetswijzigingen waren de Incidentele suppletoire begrotingswetsvoorstellen samenhangende met de departementale herindeling, waartoe het Kabinet-Rutte III in 2017 besloot. Andere voorbeelden zijn de nationalisatie van SNS en de aanschaf van het Rembrandt schilderij.

Betrokkenheid vakdepartementen

Directie FEZ toetst de concept-beleidsartikelen aan de beleidsmatige en budgettaire aspecten (is er voldoende budget beschikbaar? Wordt er binnen de meerjarenraming gebleven?) en consolideert per Directoraat-generaal de geaggregeerde informatie. Vervolgens stelt directie FEZ het begrotingswetsvoorstel op die vervolgens ter beoordeling aan de IRF wordt voorgelegd.

Betrokkenheid Inspectie der Rijksfinanciën van het Ministerie van Financiën (IRF)

De IRF toetst per begrotingswetsvoorstel of suppletoir begrotingswetsvoorstel of dit inhoudelijk voldoet aan de vastgestelde uitgaven- en ontvangstenkaders.

Betrokkenheid Ministerraad (MR)

De ontwerp-begrotingswetsvoorstellen worden behandeld in de MR. De suppletoire begrotingswetsvoorstellen (inclusief de slotwetsvoorstellen) worden in beginsel niet in de MR behandeld, tenzij in overleg tussen het vakdepartement en Financiën wordt besloten een specifiek suppletoir begrotingswetsvoorstel, bijvoorbeeld in verband met een belangrijk geschilpunt, wel voor te leggen aan de MR.

Betrokkenheid Raad van State (RvS)

De begrotingswetsvoorstellen worden ter advisering aan de Afdeling advisering van de RvS aangeboden. De RvS toetst en adviseert de regering en de Staten-Generaal o.a. over de beleidsanalytische, juridische en wettechnische kwaliteit van alle wetgeving. Op het advies van de RvS volgt een reactie van de minister, het zogenaamde Nader rapport, formeel gericht aan de Koning, president van de RvS, en eventueel een aanpassing van het begrotingswetsvoorstel. Na deze adviesronde van de RvS worden de begrotingswetsvoorstellen met de bijbehorende MJN aan de Staten-Generaal aangeboden. Suppletoire begrotingswetsvoorstellen worden **niet** voor advies aan de Raad van State voorgelegd. Deze zijn in artikel 19 van de Wet op de RvS uitgezonderd.

Betrokkenheid Tweede Kamer (TK)

Tegelijk met de toelichting(MJN) worden de *begrotingswetsvoorstellen*³ op Prinsjesdag aan de TK aangeboden. De TK autoriseert de begrotingsvoorstellen al dan niet na amendering. In theorie kan de TK de begrotingswetsvoorstellen verwerpen. De begrotingswetsvoorstellen worden, net als gewone wetsvoorstellen, door Tweede Kamer in enkele stappen behandeld.

De TK houdt eerst een schriftelijke vragenronde en daarna een mondeling overleg met de betreffende Kamercommissie, waarin moties en amendementen worden ingediend. Over ieder amendement, over de onderdelen van het wetsvoorstel en tot slot over het begrotingswetsvoorstel als geheel wordt plenair gestemd. Ook over de moties die wensen voor beleidswijzigingen bevatten wordt plenair gestemd. De Kamerleden zijn voor de debatten geïnformeerd door hun gespecialiseerde collega's die het voorwerk in de Kamercommissie hebben gedaan. Aangenomen

³ Zie www.rijksbegroting.nl voor deze begrotingswetten en nota's.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*

amendementen leiden tot het aanpassen van het begrotingswetsvoorstel. Of een door de Kamer aangenomen motie wordt uitgevoerd is aan de betrokken minister, zo nodig afgestemd in het kabinet.

Betrokkenheid Eerste Kamer (EK)

Ook in de EK wordt eerst een schriftelijke ronde gehouden en daarna eventueel een mondeling debat met stemming. De EK kan de begrotingswetsvoorstellen slechts aannemen of verwerpen; de EK heeft geen recht tot wijziging (amenderen). Na vaststelling door de EK wordt de begrotingswet ondertekend door de Koning en gecontrasigneerd door de verantwoordelijke minister.

Uitgangspunt is dat de begrotingswetsvoorstellen vòòr 1 januari van het betrokken begrotingsjaar (jaar t) door het parlement worden geautoriseerd (artikel 2.24 van de CW 2016) en door de Regering worden bekrachtigd. Indien dit niet lukt zijn de ministers nog niet geautoriseerd om de begroting uit te voeren en uitgaven te verrichten. Om te voorkomen dat leidt tot stagnatie wordt in de artikelen 2.25 en 2.27 van de CW 2016 onderscheid gemaakt tussen lopend beleid en nieuw beleid. Deze artikelen regelen dat lopend beleid in dat geval terughoudend mag worden uitgevoerd, zolang een begrotingswetsvoorstel nog niet is vastgesteld. Nieuw beleid wordt niet uitgevoerd, tenzij het niet in het belang van het Rijk is en de betreffende minister de beide Kamers daarover heeft geïnformeerd. Dit is ter borging van het budgetrecht. Deze bepalingen vervangen de voormalige zogenoemde vier-twaalfderegeling van artikel 23 CW 2001⁴).

---

⁴ Dit hield in dat de minister voor het aangaan van verplichtingen kon beschikken over ten hoogste vier twaalfde van de bedragen die bij de overeenkomstige begrotingsartikelen in het voorafgaande begrotingsjaar beschikbaar waren.

Disclaimer:

*Dit fiche is een informatief document ter toelichting van enkele comptabele onderwerpen. Het dient dus alleen als hulpmiddel en heeft **geen** status van juridische regelgeving of bestuurlijke afspraak.*